

Brüssel, 24.10.2022
COM(2022) 539 final

2022/0331 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 389/2012 sellise teabe vahetamise osas, mida hoitakse elektroonilistes registrites ettevõtjate kohta, kes saadavad või võtavad vastu liikmesriikide vahel kaubanduslikel eesmärkidel liikuvat aktsiisikaupa

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Aktsiisikauba ELi-sisene kaubanduslik liikumine võib toimuda aktsiisi peatamise korra alusel (edaspidi „aktsiisi peatamise kord“) või pärast seda, kui see on lubatud tarbimise ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse seejärel mõne teise liikmesriigi territooriumile kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks (edaspidi „aktsiisi tasumise kord“). Praegu jälgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse (EL) 2020/263¹ artiklis 1 osutatud arvutipõhise süsteemi abil ainult aktsiisi peatamise korra alusel toimuvat liikumist. Sellise liikumise jaoks on nõukogu direktiivis 2008/118/EÜ² loodud ja määratletud ettevõtjate liigid.

Nõukogu direktiivi 2020/262³ V peatüki kohaselt hakatakse alates 13. veebruarist 2023 jälgima aktsiisi tasumise korra alusel toimuvat liikumist arvutipõhise süsteemi kaudu. Nõukogu direktiivis 2020/262 on aktsiisi tasumise korra alusel toimuva liikumise jaoks loodud ja määratletud konkreetsed ettevõtjate liigid.

Nõukogu määruses (EL) nr 389/2012⁴ on sätestatud liikmesriikide vahelise halduskoostöö õiguslik alus. Iga liikmesriik peab elektroonilist andmebaasi, mis sisaldab registreid aktsiisikaupa saatvate või vastu võtvate ettevõtjate andmete kohta. Halduskoostöö raames vahetavad liikmesriigid neisse registritesse kantud andmeid komisjoni hallatava keskregistriga ainult nende ettevõtjate kohta, kes saadavad või võtavad vastu aktsiisikaupa aktsiisi peatamise korra alusel.

Nõukogu määruse (EL) nr 389/2012 artikli 19 kohaselt peavad liikmesriigid alates 13. veebruarist 2023 samas elektroonilises andmebaasis registreid nende ettevõtjate andmete kohta, kes saadavad või võtavad vastu kaupa aktsiisi tasumise korra alusel. Need ettevõtjad on nõukogu direktiivis 2020/262 määratletud kui sertifitseeritud kaubasaatjad ja sertifitseeritud kaubasaajad.

Käesoleva ettepanekuga ühtlustavad liikmesriigid tollimaksu peatamise korra alusel kaupa saatvate või vastu võtvate ettevõtjate andmevahetuse korra nende ettevõtjate andmevahetuse korruga, kes saadavad või võtavad vastu kaupa aktsiisi tasumise korra alusel.

Selle ühtlustamisega viiakse lõpule ühe liikmesriigi territooriumil tarbimise lubatud ja mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks viidava aktsiisikauba liikumise jälgimise digitaliseerimine ning täiustatakse maksupettuste vastast võitlust.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/263 aktsiisikauba liikumise ja jälgimise arvutistamise kohta (ELT L 58, 27.2.2020, lk 43–48).

² Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ (ELT L 9, 14.1.2009, lk 12–30).

³ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

⁴ Nõukogu 2. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 389/2012, milles käsitletakse halduskoostööd aktsiisimaksude valdkonnas ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2073/2004 (ELT L 121, 8.5.2012, lk 1).

Samuti asendatakse ettepanekuga viited kehtetuks tunnistatavale määrusele. Täpsemalt viidatakse nõukogu määruses (EL) nr 389/2012 komisjoni määrusele (EÜ) nr 684/2009⁵. Kõnealune määrus tunnistatakse alates 13. veebruarist 2023 kehtetuks ja asendatakse komisjoni delegeeritud määrusega (EL).../... [väljaannete talitus: palun lisada joonealuses märkuses nimetatud määruse avaldamisnumber]⁶. Ettepanekuga asendatakse viide eelmisele määrusele viitega uuele määrusele.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek on seotud nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262, milles määratletakse sellise aktsiisikauba liikumine, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks.

Ettepaneku eesmärk on laiendada nõukogu määruse (EL) nr 389/2012 artiklite 15, 19 ja 20 kohaldamisala, et liikmesriigid saaksid vahetada teavet kõigi ettevõtjate kohta ning mitte ainult nende ettevõtjate kohta, kes saavad või võtavad vastu aktsiisikaupa aktsiisi peatamise korra alusel.

Ettepanek on lisaks seotud nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262, kuna delegeeritud määrus (EL) .../... [väljaannete talitus: palun lisada avaldamisnumber], millega asendatakse komisjoni määrus (EÜ) nr 684/2009, on nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262 kooskõlas.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev muudatusettepanek on väga tehniline ega mõjuta seepärast liidu muid poliitikavaldkondi.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklil 113. Selles artiklis on sätestatud, et nõukogu, kes teeb otsuse ühehäälselt seadusandliku erimenetluse kohaselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega, võtab vastu sätted ühtlustamiseks liikmesriikide õigusakte kaudse maksustamise valdkonnas.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selles osas, mis ei kuulu Euroopa Liidu ainupädevusse.

Ettepaneku eesmärke ei suuda liikmesriigid saavutada, vaid neid saab paremini saavutada Euroopa Liidu tasandil. Nõukogu määruses (EL) nr 389/2012 on sätestatud liikmesriikide vahel aktsiisikauba liikumise sujuvaks toimimiseks vajaliku andmevahetuse ühtlustatud eeskirjad, mille puudumisel võiksid liikmesriigid kehtestada neid kahepoolselt ja liikmesriigiti tekiks erinevused. Ettepanekuga laiendatakse andmevahetuse kehtivate menetluste

⁵ Komisjoni 24. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 684/2009, millega rakendatakse nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ seoses aktsiisi peatamise korra alusel toimuva aktsiisikaupade liikumise arvutipõhise menetlustega (ELT L 197, 29.7.2009, lk 24–64).

⁶ Komisjoni ... delegeeritud määrus (EL) .../..., millega täiendatakse nõukogu direktiivi (EL) 2020/262, kehtestades aktsiisikauba liikumise kontekstis vahetatavate dokumentide ülesehituse ja sisu ning kauba laadist tuleneva kahjustumise lävendid (ELT L...) [väljaannete talitus: palun lisada number ja ELT viide].

kohaldamist ettevõtjatele, kes saadavad või võtavad vastu aktsiisikaupa, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatud muudatused ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik tõstatatud küsimuste lahendamiseks ning seega ka aluslepingutes püstitatud siseturu nõuetekohase ja tõhusa toimimise eesmärkide saavutamiseks.

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Ettepaneku eesmärk on kehtestada liikmesriikidele kohustused selliste ettevõtjate andmevahetuse osas, kes saadavad või võtavad vastu kaupa direktiivi (EL) 2020/262 V peatüki 2. jao alusel, andmete puhul, mida hoitakse riiklikes registrites, millel on keskregister. Ettepaneku puudumisel ei oleks täielik teabevahetus võimalik, mis mõjutaks negatiivselt ettevõtjate halduskoormust, pettuseohtu ja halduskoostööd liikmesriikide pädevate asutuste vahel.

- **Vahendi valik**

Nõukogu määrus.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Mõjuhindang**

Mõjuhindang koostati direktiivi 2008/118/EÜ uuesti sõnastamiseks. Nõukogu direktiiv 2008/118/EÜ, millega sätestatakse aktsiisiga maksustatava kauba suhtes kohaldatav üldine kord, tunnistati pärast mitmeid selguse huvides tehtud olulisi muudatusi kehtetuks nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262. Uuesti sõnastamise ettepanekule oli lisatud mõjuhindang nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ kohta, milles keskenduti teatavatele valdkondadele, millest üks oli tarbimisse lubatud aktsiisikauba liidusisese liikumise automatiseerimine. Nõukogu direktiivis (EL) 2020/262 käsitletakse tarbimisse lubatud aktsiisikauba liikumise arvutistamist, mida ei ole direktiiviga 2008/118/EÜ ette nähtud.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Direktiivi 2008/118/EÜ hindamine viidi läbi komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames.

- **Põhiõigused**

Käesolevas ettepanekus peetakse kinni põhiõigustest, eelkõige õigusest eraelu puutumatusel määruses (EL) nr 389/2012 oleva andmekaitsetsätte kaudu.

4. MÕJU EELARVELE

Täiendavaid vahendeid ELi eelarvest ei ole tarvis.

5. MUU TEAVE

• Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus

Ettepanekuga laiendatakse määruse (EL) nr 389/2012 artikli 15 lõike 1 punkti d (milles sätestatakse liikmesriikide kohustus vahetada vajalikku teavet, kui aktsiisikaup, millele kohaldatakse aktsiisi peatamise korda, on täielikult hävinenud või pöördumatult kahjustunud) kohaldamisala sellise aktsiisikauba liikumisele, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks.

Komisjoni määrus (EÜ) nr 684/2009 tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse delegeeritud määrusega (EL) .../... [väljaannete talitus: palun lisada avaldamisnumber]. Ettepanekuga asendatakse kõnealuse määruse artikli 19 lõike 2 punktis c olev viide komisjoni määruse (EÜ) nr 684/2009 II lisa koodide loetelule nr 11 viitega delegeeritud määruse (EL) .../... [väljaannete talitus: palun lisada avaldamisnumber] II lisa koodide loetelule nr 10.

Ettepanekuga laiendatakse määruse (EL) nr 389/2012 artikli 19 lõike 4 esimese lõigu kohaldamisala seoses liikmesriikide kohustusega vahetada keskregistri kaudu vastavates riiklikes registrites sisalduvat teavet ettevõtjate kohta, kes saadavad või võtavad vastu aktsiisikaupa liikmesriikide vahelise aktsiisi peatamise korra alusel, sellise aktsiisikauba liikumisele, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks.

Määruse (EL) nr 389/2012 artikli 20 lõike 1 esimeses lauses osutatakse võimalusele kinnitada elektrooniliselt selliste ettevõtjate aktsiisimaksja registreerimise numbrite kehtivus, kes saadavad või võtavad vastu aktsiisikaupa aktsiisi peatamise korra alusel. Ettepanekuga laiendatakse selle kohaldamisala selliselt, et seda võimalust saab kasutada ka nende ettevõtjate aktsiisimaksja registreerimise numbrite puhul, kes saadavad või võtavad vastu aktsiisikaupa, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 389/2012 sellise teabe vahetamise osas, mida hoitakse elektroonilistes registrites ettevõtjate kohta, kes saadavad või võtavad vastu liikmesriikide vahel kaubanduslikel eesmärkidel liikuvat aktsiisikaupa

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust,¹

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,²

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivi (EL) 2020/262³ artiklis 36 on sätestatud, et sellise aktsiisikauba liikumine, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks, peab toimuma elektroonilise lihtsustatud haldusdokumendi alusel. Selle artikliga laiendatakse seega Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse (EL) 2020/263⁴ kohase, aktsiisikauba liikumise jälgimiseks mõeldud arvutipõhise süsteemi kasutamist, mida praegu kasutatakse aktsiisi peatamise korra alusel toimuva aktsiisikauba liikumise jälgimiseks, sellise aktsiisikauba jälgimisele, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse seejärel mõne teise liikmesriigi territooriumile kaubanduslikul eesmärgil tarnimiseks. Arvutipõhise süsteemi kasutamise laiendamist hakatakse kohaldama alates 13. veebruarist 2023.
- (2) Arvutipõhise süsteemi kasutamise sellise laiendamise kajastamiseks on vaja laiendada määruse (EL) nr 389/2012 artikli 15 lõike 1 punkti d, artikli 19 lõike 4 esimese lõigu ja artikli 20 lõike 1 kohaldamisala kogu asjaomasele aktsiisikaubale, olenemata sellest, kas on kohaldatud aktsiisi peatamise korda.
- (3) Määruse (EL) nr 389/2012 artikli 19 lõike 2 punkti c kohaselt peavad liikmesriigid hoidma elektroonilistes registrites aktsiisikauba kategooriat (CAT) ja/või aktsiisikauba koodi (EPC) toodete puhul, mis on hõlmatud komisjoni määruse (EÜ) nr 684/2009⁵ II

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2020. aasta otsus (EL) 2020/263 aktsiisikauba liikumise ja jälgimise arvutistamise kohta (ELT L 58, 27.2.2020, lk 43).

⁵ Komisjoni 24. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 684/2009, millega rakendatakse nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ seoses aktsiisi peatamise korra alusel toimuva aktsiisikaupade liikumise arvutipõhiste menetlustega (ELT L 197, 29.7.2009, lk 24).

lisa koodide loetelus nr 11 osutatud loaga. Alates 13. veebruarist 2023 asendatakse komisjoni määrus (EÜ) nr 684/2009 komisjoni delegeeritud määrusega (EL) .../... [väljaannete talitus: palun sisestada joonealuses märkuses nimetatud määruse avaldamisnumber]⁶. Selguse huvides on asjakohane kajastada kõnealust asendamist määruse (EL) nr 389/2012 artikli 19 lõike 2 punktis c.

- (4) Kuna käesoleva määruse eesmärk on näha ette sellise teabe vahetamine, mida iga liikmesriik hoiab elektroonilises registris ettevõtjate kohta, kes saavad või võtavad vastu kaupa, mis on lubatud tarbimisse ühe liikmesriigi territooriumil ja viiakse seejärel mõne teise liikmesriigi territooriumile seal kaubanduslikel eesmärkidel tarnimiseks, ning liikmesriigid ei suuda seda eesmärki piisavalt saavutada, ent tulenevalt meetme ulatusest, nimelt arvutipõhise süsteemi ühtlustatud toimimise tagamine kõigis liikmesriikides, saab selle paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (5) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest, eelkõige õigusest isikuandmete kaitsele. Käesoleva määruse raames töödeldavate andmete töötlemisel ei minda kaugemale, kui see on vajalik ja asjakohane liikmesriikide legitiimsete fiskaalhuvide kaitseks.
- (6) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁷ artikli 42 lõikega 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga.
- (7) Selleks et viia käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäev kooskõlla direktiivi (EL) 2020/262 V peatüki 2. jao kohaldamise alguse kuupäevaga ja anda liikmesriikidele piisavalt aega, et valmistuda käesolevast määrusest tulenevateks muudatusteks, tuleks seda kohaldada alates 13. veebruarist 2023.
- (8) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 389/2012 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 389/2012 muutmine

Määrust (EL) nr 389/2012 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 15 lõike 1 punkt d asendatakse järgmisega:
„d) kui aktsiisikaup on täielikult hävinenud või pöördumatult kahjustunud;“.
- (2) Artiklit 19 muudetakse järgmiselt:
 - (a) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:
„c) loaga hõlmatud toodete aktsiisikauba kategooria (CAT) ja/või aktsiisikauba kood (EPC) vastavalt delegeeritud määruse (EL)

⁶ Komisjoni ... delegeeritud määrus (EL) .../..., millega täiendatakse nõukogu direktiivi (EL) 2020/262, kehtestades aktsiisikauba liikumise kontekstis vahetatavate dokumentide ülesehituse ja sisu ning kauba laadist tuleneva kahjustumise lävendid (ELT L...) [väljaannete talitus: palun lisada number ja ELT viide].

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

.../...[väljaannete talitus: palun lisada avaldamisnumber]* II lisa koodide loetelule nr 10;

* Komisjoni ... delegeeritud määrus (EL) .../..., millega täiendatakse nõukogu direktiivi (EL) 2020/262, kehtestades aktsiisikauba liikumise kontekstis vahetatavate dokumentide ülesehituse ja sisu ning kauba laadist tuleneva kahjustumise lävendid (ELT L...) [väljaannete talitus: palun lisada number ja ELT viide].“;

(b) lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud vastavates riiklikes registrites sisalduvat teavet ettevõtjate kohta, kes saadavad või võtavad vastu aktsiisikaupa, nagu on viidatud nõukogu direktiivi (EL) 2020/262* IV peatükis ja V peatüki 2. jaos, vahetatakse automaatselt keskregistri kaudu.

* Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).“

(3) Artikli 20 lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

Komisjon tagab, et isikud, kes on seotud direktiivi (EL) 2020/262 IV peatükis ja V peatüki 2. jaos osutatud aktsiisikauba liikumisega, võivad saada elektrooniliste vahendite abil kinnitust käesoleva määruse artikli 19 lõikes 4 osutatud keskregistris olevate aktsiisinumbrite kehtivuse kohta.“

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 13. veebruarist 2023.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*